

تشیع در فرانسه

شیعیان در فرانسه

بیشتر شیعیان جعفری و دوازده امامی فرانسه را ایرانی ها و لبنانی ها تشکیل می دهند. در فرانسه به غیر از 150 هزار نفر ایرانی، بیش از 50 هزار نفر شیعه غیر ایرانی نیز وجود دارند که بیشترین آنان اهالی لبنان، عراق، پاکستان، ماداگاسکار، الجزایر و مراکش می باشند. تعداد قابل توجهی فرانسوی الاصل هم در شهر های فرانسه وجود دارند که آمار دقیقی از آنان به دلیل سیاست های سکولاریستی دولت فرانسه در دست نیست.

از نظر رفاه مادی و اقتصادی، شیعیان اهالی ماداگاسکار که در فرانسه به تجارت، صادرات و واردات اشتغال دارند از زندگی مرفهی برخوردارند و دارای حق رأی دادن در انتخابات های مختلف فرانسه هستند. سایر شیعیان به کار های آزاد اشتغال دارند و معمولاً از نظر مادی و اقتصادی در رفاه نیستند.

از نظر سیاسی به دلیل لائیکبودن جو حاکم بر دولت فرانسه مجال فعالیت به شیعیان داده نمی شود. حتی شیعیان ماداگاسکاری مقیم فرانسه با وجود آرامش و عدم تنش در روابط شان با دولت فرانسه، مدت چهارده سال برای اخذ مجوز ساخت مسجد تلاش کردند که سرانجام، مجوز با عنوان انجمن - و نه به نام مسجد - صادر شد. از این رو به کلی مسلمانان فرانسه تحت فشار های مختلف بوده و نماینده ای در مجلس شورای قانونگذاری نداشته و هیچ نهاد دولتی و رسمی از آنان حمایت نمی کند .

مراکز عمده فعالیت شیعیان

به طور کلی مکان های فعالیت دینی و اجتماعی شیعیان فرانسه به قرار زیر است:

1. امامباراه محمدی: متعلق به شیعیان هندی الاصل واقع در حومه پاریس؛ شیعیان هندی از دیگر گروه های فعال در پاریس هستند، فراسیون اسلامی شیعیان هندی زیر نظر مرکزیت شیعیان در لندن فعالیت می کنند و دو ساختمان در دو نقطه مختلف پاریس خریداری کردند و بیشتر هندی ها و پاکستانی ها به این مرکز رفت و آمد دارند.
2. محفل زینب (س): این محفل متعلق به گروهی از شیعیان هندی واقع در حومه پاریس است.
3. امامباراه شاه نجف: این مرکز متعلق به پاکستانی ها است.
4. انجمن الغدیر: انجمن الغدیر متعلق به لبنانی های مقیم پاریس است. این انجمن بر اساس مذهب اهل بیت (ع) بنا شده و متعهد به خط مرجعیت و ولی امر است، در ضمن چارچوب شرعی که شیعیان جهان در آن حرکت می کنند، می باشد. اهداف این انجمن گردآوری تمام شیعیان در فرانسه حول اعتقادات تشیع اصیل و بالاترین سطح آگاهی در زمینه های اجتماعی، تربیتی، فرهنگی و غیره ...، مشارکت در ایجاد جو و فضای مساعد برای مباحثات و تعاملات مفید، سازنده و مکرر میان جریان های مختلف شیعه و سایر فرق اسلامی جهت تشخیص مصلحت عالی اسلام می باشد.
- جمعیت الغدیر توسط صدرالدین فضل الله، روحانی لبنانی فاضلی که تحصیلات عالی در نجف و لبنان داشته است، اداره می شود و هم اکنون با تشکیل این مرکز و خرید مکانی در پاریس محل اجتماع لبنانی ها و برخی الجزایری ها و تونسی ها می باشند، در این مرکز شب های جمعه سخنرانی و دعای کمیل و در هفته سه روز کلاس های آموزشی، فرهنگی و اخلاقی برای فرزندان شیعیان لبنانی برگزار می شود. نکته قابل توجه در جمعیت الغدیر این است که فرانسویان مشتاق آشنایی با اسلام و شیعه می توانند در جلسات این مرکز شرکت کنند که همزمان مطالب برای آنها ترجمه می شود. همچنین جمعیت الغدیر نشریه های موضوعی فراوانی به زبان های عربی و فرانسه به چاپ رسانده است و در پاریس نیز فعالیت های تبلیغی و فرهنگی خوبی دارد.
5. موسسه آیت الله خویی: موسسه الخویی نیز از دیگر مراکز اسلامی فعال در فرانسه است که زیر نظر دفتر مرحوم آیت الله خویی تشکیل شده است و جواد عباس، مدیریت آن را به عهده دارد. این مرکز حدود 20 جلد کتاب در معرفی اسلام، اهل بیت (س)، احکام و اخلاق به زبان فرانسه چاپ و در شمارگان زیادی در فرانسه توزیع کرده است.
6. مرکز اهل بیت: از جمله مراکز دیگر مرکز اهل بیت (س)، وابسته به دکتر بستانی از فعال ترین مراکز شیعه در فرانسه است که این مرکز توسط دکتر بستانی از اساتید دانشگاه سوربن فرانسه اداره می شود. فعالیت های دکتر بستانی به سبب جذب و قدرت نفوذ، توسط دولت فرانسه ممنوع گردیده است .

تنها مسجد شیعیان در فرانسه

بر اساس آمار های رسمی و غیر رسمی جمعیت مسلمانان فرانسه بیش از 6 میلیون نفر تخمین زده می شوند که بیشتر این مسلمانان از شمال آفریقا به فرانسه مهاجرت کرده اند. بیشتر مسلمانان مهاجر در فرانسه، کارگر یا کسبه می باشند و پیرو اهل سنت می باشند. آنان دارای صد ها مسجد و مصلای هستند و بدون هیچ مشکلی به فعالیت های اسلامی می پردازند؛ اما شیعیان در آن جا، در ابتدای انقلاب اسلامی محدود به برخی دانشجو ها می شد که از لبنان، ایران، سوریه و عراق می آمدند و فعالیت آنان در حد شخصی بوده که در کنار تحصیلات خود بدان می پرداختند تا این که کتابخانه اهل البیت در پاریس تأسیس شد. این کتابخانه بعد از این که فرانسه به تعطیل کردن مرکز فرهنگی ایران

(کانون) در پاریس اقدام کرد، پناهگاهی برای شیعیان شد. این کتابخانه اگر چه در برگزاری مراسم ها، به مناسبت های مختلف از قبیل رحلت ها، ولادت ها و مراسم عاشورا فعالیت می کرد و نیز اقدام به نشر برخی جزوات به زبان فرانسوی می نمود، ولی نتوانست به صورت یک مسجد با تمام ابعادش در آید، تا این که سرانجام در سال 1986 میلادی، این کتابخانه به دستور مقامات فرانسوی تعطیل شد. بعد از انقلاب اسلامی ایران بسیاری از مسلمانان اهل سنت در پی آشنایی با مذهب اهل بیت (ع) بودند و فرصت بسیار مناسبی ایجاد شده بود تا مبلغان شیعه - عمدتاً دانشجویان- شروع به دعوت این تعداد نموده و راه را در برابر آنان روشن نمایند. از جمله افرادی که در پی آشنایی با مذهب اهل بیت (ع) بودند، گروهی از جوانان الجزایری بودند.

روابط شیعیان و سنیان فرانسه

روابط سنیان و شیعیان در فرانسه حسنه است و به جز برخی از متحجران متعصب، کوتاه فکر و سودجو، وهابیت قادر نبوده بر بیشتر مسلمانان تأثیری داشته باشد.

شیعیان به مساجد اهل سنت می روند و همراه آنان نماز جماعت به جا می آورند و روابط خوبی با اهل سنت دارند و در بسیاری از موقعیت ها و مناسبت ها هر دو طرف مواضع واحدی داشته اند. مثلاً در مورد مقابله با کتاب «آیات شیطانی» سلمان رشدی مرتد، یا مقابله با مسئله منع حجاب دختران در مدارس فرانسه چنین بوده است. همچنین شیعیان و سنی ها موضع گیری های مشترک بسیاری در جهت دفاع از انقلاب اسلامی، انقلاب فلسطین، مسلمانان بوسنی و کنفرانس ها و نمایشگاه ها داشته اند. اگر چه تبحر مذهبی و رسومات تربیتی غلط سبب ظهور برخی مظاهر منفی گردیده است، لکن می توان گفت، شیعه در حد خودش مسئولیت ویژه ای در رفع بسیاری از موانع میان این دو جریان فکری را به انجام رسانیده است. متأسفانه فعالیت های شیعه در بسیاری از حالات، به خود محدود شده است، تأسیس حسینیه ها و مراکز برپایی شعایر حسینی و برگزاری مناسبات مخصوص به شیعیان، امر پسندیده ای است که به تنهایی کافی نیست. ساختن حسینیه بدون ساختن مسجد کفایت نمی کند و اکتفا به شعایر و مراسم مخصوص شیعه بدون تلاش برای برپایی نماز جمعه و جماعت، بسیاری از فعالیت های ایشان را محدود می سازد و شمار زیادی از اهل سنت و کسانی که می خواهند به اسلام رو آورند را از حضور در میان شیعیان دور می سازند. شیعیان همچنین در این کشور مثل بقیه کشور های اروپایی به شکل مطلوبی جهت عرضه تشیع و صورتی از آن که متناسب با اوضاع و امکانات و استعداد های این کشور باشد تلاش نکرده اند.

اقلیت سنی مذهب فرانسه نیز رهبری قوی ندارند، همچنان که شیعیان فرانسه نیز این مشکل را دارند. بسیاری از رهبران و علمای آنان، کاری بیشتر از برپایی نماز جماعت و نماز جمعه و روزه ماه رمضان و التزام به برخی شعایر دینی انجام نمی دهند. هر روز در فرانسه زنان و مردان با داشتن فرهنگ غربی و مذهب مسیحی آزادانه به اسلام می گرایند و در میان توده های عظیمی که هر روز در مساجد گرد هم می آیند هر کس می تواند شاهد حضور تعداد زیادی از مردم باشد که در صفوف مرتب، نماز می خوانند و از همه مهم تر این که هر روزه تعداد قابل ملاحظه ای از فرانسویان به دفتری که در مسجد بزرگ پاریس دایر شده روی می آورند و با گفتن جملات " لا اله الا الله " و " محمدا رسول الله " مسلمان می شوند و هر روزه نو مسلمانان تحت تعالیم قرآن قرار می گیرند و آگاهی به کامل بودن دین اسلام بیشتر می شود.

می توان گفت تا به امروز هرگز دنیای غرب به ویژه فرانسه تا این اندازه صحنه گرایش به اسلام نبوده است. زنان نو مسلمان فرانسوی در راه جست و جوی پاک، اخلاص و اجرای کامل دستورات قرآن، از لحاظ روحی و روانی پای بند آرمان اسلام شده اند و از فساد رایج در غرب به کلی روی گردان به نظر می رسند، به طور متوسط روزانه ده نفر در پاریس به اسلام می گروند و تاکنون حداقل 400 هزار نفر در فرانسه به اسلام گرویده اند. از جمله علل شیفتگی فرانسویان به اسلام گرایش به یک جست و جوی اخلاقی در برابر زوال ارزش های غربی می باشد؛ چون اسلام به زندگی روزمره یک مفهوم مقدس می بخشد و همچون چراغ راهنمایی جلوه گری می کند. مسلمانان فرانسه اگر چه در اقلیت هستند، لیکن جاذبه فراوانی به همراه خود دارند تا آن جا که عده زیادی از مسیحیان به اسلام روی آورده اند. شمار رسمی مسیحیانی که فقط در فرانسه به اسلام روی آورده اند، یکصد هزار نفر برآورد شده است.

حضور و تردد جوانان حاشیه نشین فرانسه که بیش تر از نژاد های اسپانیایی، پرتغالی، چینی، آفریقایی و لائوسی هستند به مساجد و ازدواج آنان با همسران مسلمان و از همه مهم تر هم نشینی و معاشرت آنان با جوانان مسلمان از عوامل اصلی اسلام گرای آنان به شمار می آید، هر چند به اسلام گرویدن جوانان فرانسوی به سبب تجربیات اجتماعی آنان است، اما نقش سازمان های تبلیغاتی چون "جماعت تبلیغ" نیز در این امر، مهم است.

می توان گفت یکی از مهم ترین شخصیت های ذی نفوذ اسلامی در فرانسه، رئیس انستیتوی اسلامی و مسجد بزرگ پاریس است. که به علت فعالیت های اسلامی اش و همچنین به دلیل ترجمه قرآن کریم به زبان فرانسه شهرت فراوان پیدا کرد.

دیگر شخصیت بزرگ اسلامی فرانسه «روژه گارودی» است که به دلیل فعالیت های علمی و سخنرانی هایش در میان مردم فرانسه و مسلمانان جهان شهرت دارد. این متفکر فرانسوی از چند سال پیش در کشور اسپانیا یک انستیتوی بزرگ اسلام شناسی دایر کرده و عمده فعالیت های خود را در آن جا متمرکز نموده است.

وی چند کتاب درباره اسلام و علیه تمدن غرب از جمله «اسلام، دین آینده» و «اسلام و برنامه آینده» نوشت. گارودی کتاب معروفی درباره رژیم اشغالگر قدس تحت عنوان «پرونده اسرائیل» تألیف نموده که انتشار آن، موضع گیری محافل فرهنگی و سیاسی در اروپا را به دنبال داشته و محافل صهیونیستی از وی به دادگاه شکایت کردند.

البته محاکمه فیلسوف و اندیشمند مسلمان فرانسوی، روژه گارودی به اتهام ابراز تردید درباره ارتکاب جنایات ضد بشری علیه یهودیان در دادگاه فرانسه، مویذ یک نکته است و آن این که آزادی بیان وقتی در بر گیرنده منافع صهیونیسم جهانی نباشد، ادعایی بیش نیست.

کتاب دیگر گارودی «فلسطین سرزمین پیامبران» می باشد. گارودی نام اسلامی (رجاء) بر خود نهاده است و چندین سفر به کشور های عربستان، امارات متحده عربی و دیگر کشورهای اسلامی نموده در دانشگاه های این کشور ها به سخنرانی پرداخته است. وی می گوید: «من اسلام را نپذیرفتم بلکه به سوی آن آمدم؛ زیرا با بررسی آیات قرآن دریافتم که اسلام، دین جدیدی نیست، اگر جدید بود با ادیان دیگر تناقض داشت، اسلام خلاصه و مکمل ادیان پیشین بود؛ زیرا اصل دین، یکی است و اختلاف در شیوه ارائه آن از سوی پیامبران به مردم است. اسلام به معنای لغوی و الهی اش از زمان ابراهیم پدیدار شد، پس او نخستین مسلمان است. من نیز هنگامی که به اسلام روی آوردم، مسیر خود را از زمان ابراهیم آغاز کردم و جز آیات قرآنی از هیچ چیز دیگری استفاده نکردم.

اسلام بدون شک از موج کنجکاوی در فرانسه بهره برده است ، لیکن به جز چند استثنا در فرانسه ، مسلمان شدن نمی تواند جنبه سیاسی داشته باشد ؛ زیرا گرایش به اسلام بیش تر اوقات نتیجه یک پژوهش معنوی بوده است.

تاریخ: سه شنبه 3 اردیبهشت 1387 تعداد بازدید: 59